

Forord

«Med elektriske Bogstaver, som kunde lyse i Mørke!» Slik beskriver helten i Knut Hamsuns *Sult* fra 1890 den elektriske salmeboken som en viss J.H. Happolati angivelig skal ha oppfunnet. Han forsøker å lyve sin godtroende samtalepartner «hensynsløst fuld, slaa ham storslagent af Marken og bringe ham til at tie af Forbauselse». Men *Sult*-heltens samtalepartner lar seg ikke vippe av pinnen, tvert imot tar han den storslagne oppfinnelsen som en selvfølge. Han tror hvert et ord, men faller «alligevel ikke i Staver». En lignende mangel på forbauselse, vil jeg hevde, preger også vår egen omgang med de nye digitale medieteknologiene. At elektriske bøker endelig har blitt en realitet, at det til og med finnes bøker som man kan bevege på ved å berøre den lysende skjermen, er ikke nok til å slå oss i bakken av undring. Ambisjonen med denne boken er derfor å hente frem igjen forbauselsen og fascinasjonen i møtet med det nye, og det gjør jeg både ved å undersøke hvordan teknologiene fungerer, og – ikke minst – ved å lese den litteraturen som på ulike måter tematiserer digitaliserings kulturelle eller samfunnsmessige konsekvenser, eller som er skrevet for å publiseres i de nye digitallitterære formatene. Jeg spør meg altså: Hva vil det si å skrive, og hva er litteratur i en digital tid?

Denne boken springer ut av et forskningsprosjekt igangsatt av Norsk kulturråd. En første rapport fra prosjektet, *Litteratur i digitale omgivelser. En forstudie*, ble publisert i 2013. Enkelte avsnitt fra rapporten er videreført i bearbeidet form i denne boken. Jeg vil takke Kulturrådet for å ha gitt meg utmerkede arbeidsforhold i hele forskningsperioden, og ikke minst vil jeg takke gode kollegaer i FoU-seksjonen som har lest og kommentert utvalgte kapitler. En spesiell takk til tidligere seksjonsleder Ellen Aslaksen for entusiastisk faglig støtte til forskningen. Takk også til professor Terje Hillesund ved Universitetet i Stavanger, som har lest og kommentert deler av manus og kommet med viktige innspill. Takk til fagfelle for konstruktive kommentarer i den siste fasen av arbeidet. Tusen takk til alle forfatterne som har latt seg intervjuet til denne boken. Og tusen takk til min kjære kone Ingrid Svennevig Hagen, som har lest, kommentert og bidratt med viktige diskusjoner om litteraturen og det digitale. Det siste året har jeg opplevd den enorme gleden det gir å se en liten baby gå løs på de nederste bøkene i bokhyllen, om ikke for å lese, så i det minste for å spise. Denne boken er til Ebba, nyfødt leser.

Oslo 24.11.2015

Øyvind Prytz